

GORIŠKA STRAŽA

Številka 34.

V Gorici v ponedeljek 30. aprila 1923.

Letnik VI.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo vnaprej.
List. izdaja konsorcij „GORIŠKE STRAŽE“
Tisk. S. Spazzal v Trstu.
Uprava in Uredništvo: ulica Mameli 5. (prej Scuole).

Kmet, organiziraj se

Veliki shod, ki ga je priredil pov. Odbor naj tvorijo predsedniki kmetov, njihovi namestniki naj bodo tajniki. Na odborove seje naj se pov. Odbor naj tvorijo predsedniki

Resolucije

Resolucije so bile s splošnim odobravanjem sprejete in so neizmerne važnosti za naše vinogradništvo. Glavno in odločilno nas še čaka: kar smo sklenili, moramo tudi izvesti. Ako ostanejo resolucije na papirju, je bil sestanek je bil shod in ves trud za-

Kaj se godi po svetu?

Vladna kriza v Jugoslaviji postaja vedno bolj zapletena. Sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci se je zopet umaknil v daljavo. Pašič je odložil svojo oblast in odstopil. Kaj bo sedaj? Tri najplivnejše stranke v državi: radikalna, Radičeva in ljudska so stopile v ozadje.

Na pozorišču je Jugoslovanska demokratska stranka, ki hoče, da se ohrani sedanji centralizem. Kralj je dal demokratskemu voditelju Ljubi Davidoviču nalog, naj sestavi vlado. Davidovič je šel takoj na delo, toda dvomimo, da bo imel uspeh. Kako naj tudi sestavi demokratska stranka vlado, če ima proti sebi tiste stranke, ki predstavljajo večino med Srbi, Hrvati in Slovenci? Kako naj vodi državo, če nima v parlamentu večine? Naravnost nemogoče je, da bi živela in se vzdržala taka vlada. Samo v dveh slučajih bi mogla demokratska stranka obdržati državno krmilo v rokah: če bi takoj razpisala nove volitve ali pa potisnila parlament v stran in vladala brez parlamenta.

Smo vedno tam.

Kaj je z novimi volitvami? Ali bi volitve spremenile položaj v državi? Nemogoče. Saj so volilci ravnokar povedali svoje mnenje in gotovo bi ga ne mogli spremeniti v par mesecih. Volivni izid bi bil približno enak. Kaj je pa z vlado brez parlamenta? Ali je mogoče vladati brez zastopnikov ljudstva? To je zelo nevarno in kočljivo podjetje. Težko da bi hotela kaka stranka v Jugoslaviji vzeti nase tako odgovornost. Prepričani smo, da bo demokratska stranka odklonila misel na tako vladanje. Zato bo gospod Ljuba Davidovič najbrž že v par dneh stopil pred kralja in izjavil, da ne more sestaviti vlade. Kaj na to? Skoro gotovo bo kralj povabil zopet Pašiča, naj poskusi svojo srečo. Zopet bomo videli starega politika, kako se pogaja z Radičem, Spahom in Korošcem. Vladna kriza se vrne tja, odkoder je izšla. Jasno je pač za vsakogar, da je edino sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci prava podlaga za mirni razvoj države. Sporazum je prvo in temeljno vprašanje vsega političnega življenja Jugoslavije. Zato se zopet in zopet vrača vsa politika države k sporazumu med tremi plemeni. Samo skozi ta vrata pelje pot v bodočnost.

Vrak vleče na enem koncu.

Zadnjič smo poudarjali, da izpodjeda boj med Nemci in Francozi življenske sile obeh narodov. Eni in drugi ne vidijo nikjer izhoda, čutijo

man. Edino dejanja morejo rešiti našega kmeta in ne besede. Zato morajo iti naši vinorejci nemudoma na delo! Jasno in določno naj se pa zavedajo, da bo treba žrtev, discipline in težkega truda, preden dosežemo svoj cilj. Boj za obstanek ni bil še nikdar in nikoli igrača, tirjal je vsele vztrajnih mož, ki stoje trdno in se ne plašijo naporov. Verujemo v podjetnost, žilavost, in požrtvovalnost slovenskega kmeta in zato smo neomajno prepričani da se bo znal organizirati.

Kmet, organiziraj se, kajti edino v organizaciji je tvoja rešitev!

pa dan na dan ogromno škodo na svoji lastni koži. Poročali smo, da je Anglež napravil zato poskus, posredovati med obema sovražnikoma. Angleški zunanji minister Curzon je povabil Nemce, naj povejo javno pogoje za mir. Vsi so pričakovali, kaj porečejo Nemci in upali, da se vendar enkrat bliža čas sporazuma. Saj trpijo poleg Nemcev in Francozov veliko škodo tudi Angleži, Holandci, Švicarji, Skandinavci in Danci! Toda glej, Francoz se je zbal angleškega posredovanja. Zbal se je, da bi Angleži dali v marsičem prav Nemcem in da bi ostale, države potegnile z Angležem.

Odložite orožje!

Zato je francoski ministrski predsednik Poincaré v največji nagli planil pokoncu in udaril v angleške načrte. Preden so Nemci povedali javno svoje stališče, je razglasil po časopisju, da morajo Nemci nemudoma nehati svoj boj v zasedenem ozemlju, ako hočejo, da pride do sporazuma. To se pravi: Francija se toliko časa ne mara pogajati z Nemčijo, dokler se ljudstvo na Porurskem ne vda Francozom. Rudarji morajo kopati premog za Francoze, se ne smejo prav nič braniti rekvizicijam, železničarji morajo prevažati premog čez francosko mejo in Bog ne daj, da bi stavkali. Z eno besedo: nemško ljudstvo naj vrže iz roke edino orožje, ki ga je doslej vihtelo proti svojim sovražnikom. Če se Nemci pokorijo francoskemu vojaškemu poveljstvu, je njih odporna moč vničena. Zato se je v Nemčiji dvignil splošen upor proti tej francoski zahtevi. Socialisti so izdali geslo, da zagreši «izdajstvo nad državo», kdor se odpove pasivnemu odporu proti francoskim četam. Na taki podlagi je sporazum med Francozi in Nemci nemogoč. Če hočejo Francozi, da ustavimo boj proti njihovi armadi, naj zapustijo rursko deželo. Če tega ne storè, se mi ne bomo razorožili. Začnemo pa lahko kljub temu pogajanja. Ko se sporazumemo, odložimo vsi skupaj orožje. Da bi pa mi že pred pogajanjem kapitulirali, tega ne boste od nas nikdar dosegli.

Francoz hoče že v kali vničiti vsako pogajanje z Nemci. Njegov namen je jasen: «Pojdite vi Angleži preč, kajti jaz hočem potisniti Nemca na kolenu.» Še vedno upajo Francozi na zmago in v svoji trdovratnosti so postali slepi in gluhi za vsak pametni nasvet. Toliko časa, dokler jim ne pojde voda v grlo, se ne iztreznijo.

Nova Rusija.

Iz Rusije prihajajo zelo redki glasovi. V zadnjem času smo slišali o ostrih bojih, ki jih vodi komunistična vlada proti pravoslavni in katoliški veri. Komunisti ne trpijo, da bi pravoslavna in katoliška duhovščina kritizirala njihovo delo. Katoliški duhovniki so morali v smrt in ječo za svobodo svojega prepričanja. V teh dneh so prišli na vrsto pravoslavni škofje. Patriarh Tihon je pod procesom in ni izključeno, da bo moral tudi on plačati s krvjo svoje versko prepričanje. Katoliška in pravoslavna cerkev sta združena v skupnem mučeništvu. Prvič vežejo na ruskih tleh katoličane in pravoslavne skupni cilji in skupne koristi. Skupno prelita kri bo zblazila obe cerkvi in to je velikega pomena za ves krščanski svet. Dogodki, ki se odigravajo v Rusiji, bodo morda mejnik v verski zgodovini Slovanov.

Poročila o socialnih in gospodarskih razmerah Rusije so pa še vedno zelo nejasna in pičla. Kar je mogoče spoznati, je sledeče: Rusija se po tolikih bojih in težavah polagoma krepi. Gospodarski nered se umika in razmere velike države postajajo polagoma normalne. Ruski narod koraka počasi iz krvavih nižav navzgor.

Bliža se tisti čas, ko bo imela Rusija v evropski politiki zopet svojo veljavo. To počasno prerodenje Rusije je velikega pomena za Evropo, še večjega pomena pa za slovanstvo. Ko bo Rusija močna in ugledna, bo zrastla zavest in veljeva vseh ostalih slovanskih narodov v Evropi. Rusija je bila in bo vselej hrbtnica vseh Slovanov.

Pozor davkoplačevalci!

Opozorjamo županstva in vse davkoplačevalce, da so vsa kmečka poslopja, ki služijo za stanovanje poljedelca in njegove družine, hlapcev i. t. d. ali pa za shrambo in prvo izdelovanje zemljiških pridelkov kakor tudi za shrambo poljed. strojev in orodja, prosta novega davka na stavbe.

V napovednih polah pa se morajo te okolnosti in poslopja, odnosno deli poslopij, ki služijo v navedene namene, v zadnji koloni, ki je namenjena za pripombe, točno navesti.

V tem slučaju se mora navesti tudi obseg zemljišča v hektarih in vrsta kulture, kakor tudi obseg iste v hektarih. Te oprostitve so določene v čl. 2. zakona od 26. januarja 1865 št. 2136 in čl. 8. zakona od 6. junija 1877. št. 3684.

Davka so prosta tudi župnišča, kakor sploh poslopja, ki služijo za stanovanje dušebrižnikov in to na podlagi člena 2. priloge B. h. kr. odloku št. 148 od 11. januarja 1923.

Pri naših hišah se mora navesti po možnosti številka parcele kakor tudi, če je bila vspostavljena na račun vojne odškodnine. V tem slučaju je treba navesti tudi, ali je bilo poslopje postavljeno na drugem mestu in ne na starem in to mogoče radi regulacijskih načrtov ali pa iz drugih razlogov. (Priložiti se morajo za ta slučaj tudi odredbe oblasti, ali pa dokumente, s katerimi se je zaprosil in dosegel prenos vojne odškodnine.) Ni

Izhaja vsak ponedeljek in četrtek ob 8. uri — predpoldne. — Stane za celo leto 15 l., za pol leta 8 l., za četrt leta 4 l. Za inozemstvo celo leto 30 l. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo. Odgovorni urednik: RIJHARD OREL.

1.) Ze obstoječe vinorejske zadruga naj bi se združile v zvezo vinorejskih zadrug. Zveza vinorejskih zadrug imej svoj sedež v Gorici. Vinarska zveza naj bi čimprej otvorila posredovalni urad in poskuševala posredovati za vino. V ta namen naj bi stopila v stik zaenkrat z Zadružno zvezo v Gorici. Vinarska zveza naj bi nastavila v ta namen strokovno moč. Za sestavo pravil Vin. zveze naj se naprosi tajništvo Zadružne zveze v Gorici.

2.) Vin. zveza naj bi čimprej poskrbela za ustanovitev Zvezine zadruga in zadruga gostilne v Gorici. Da se vloga zadruga kleti in gostilne čimprej reši, se naprosi Zadružna zveza v Gorici, da lozadveno posreduje. Potrebni kapital za ustanovitev naj bi votirale že obstoječe zadruga v obliki blaga. Pravilno bi morale zadruga oddati v zadruga klet vse vino, kar pa je trenutno nemogoče, ker ne b. razpolagala zveza z dovolj denarnimi sredstvi.

3.) Iz srednjih in slabih vin bi se morali prirediti enotni tipi do čim bi se morala prav. močna in najboljša briška, in vipavska vina posebno sortirati.

4.) Istotako bi se morale ustanoviti na važnih križiščih manjše zadruga kleti, in sicer pri Sv. Luciji, v Tolminu, Bovcu, Kobaridu, Reki, Ajdovščini, Idriji, Kanalu in Solkanu.

5.) Poskrbeti bi se moralo, da se ustanovijo poleg obstoječih vinarskih zadrug vinorejske zadruga tudi v ostalih vinorodnih krajih. Vinorejske zadruga bi ne smele biti organizirane po občinah, marveč po legi vinogradov in donosu vina.

6.) V četrtek dne 3. maja t. l. se bo vršil v Gorici prvi sestanek predsednikov vinarskih zadrug, kakor tudi drugih zadrug, ki se pečajo z vinsko kupčijo.

7.) Vinarske zadruga odpošljejo po deželi v najkrajšem času svoje agente, ki bi naj sprejeli naročila za vina od podeželskih krčmarjev. Ugotovi naj se tudi, koliko in kdo prodaja briška, vipavska in kraška vina. O stanju, o cenah in krčmarjih, ki ne točijo naših vin, se bo stalno poročalo v naših listih. Vršil se bo tudi v kratkem shod krčmarjev iz dežele in iz Gorice, na katerem se jim pojasni položaj našega vinogradništva.

8.) Dokler ne pride do ustanovitve Vinarske zveze, naj se izvoli iz obstoječih zadrug odbor, ki bo skrbel za izvršitev današnjih skle-

Vso čast gospodinjam

ki zahtevajo odločno pri trgovcu domač izdelek Pekatete.

So najcenejše, ker se zelo nakuhaajo.

Poskusite, prepričali se bode.

Gene brez konkurence!
Pri tvrdki

Anton Terpin in drug

Via Rastello 10 — GORICA

dobite najbolj bogato izbero manu-fakturnega blaga, kakor: volne, tkanine, bombaževine za gospe in gospe; etamin, batist, svile, perkal, raznovrstnega blaga za srajce, asfort, regadin Ritorti, žameta za moške obleke i. t. d.

Velika izbira perila za neveste, odeje, kovre, volnena posteljna pregrinjala, volne in žime za žimnice.

Velika zaloga vseh predmetov za birmo.

Gene brez konkurence!
Na debelo! Na drobno!

Pozor gospodinje.

Dnevno sveža pražena kava najboljših vrst se dobi v trgovini

R. NARDIN

v GORICI

Via S. Giovanni 10.

Razpošilja se tudi po pošti!

ADRIA ČEVLIJI

izdelek „Čevljarske zadruga v Mirnu“

Lastne prodajalne:

GORICA, Corso G. Verdi 22
TRST, Via dei Rettori 1.

POZOR!

na staro slovensko tvrdo

Razprodajam pohištvo po jako znižanih cenah in sicer
Omare . . . od 200 lir naprej
posteljnake . . . 90 „ „
vzmeti (sušte) . . . 70 „ „
blazine . . . 60 „ „
kompletne spalnice 800 „ „

Velika izbira navadnih in finejših sob, kakor tudi žeteznih posteljnjakov.
Priporoča se

Ant. Breščak

največja zaloga pohištva na Goriškem z lastno tovarno v Gorici. Via Carducci 14 (prej Gosposka ulica) in V. C. Favetti št. 3

MED. UNIV.

dr. Rado Sfiligoj

se je preselil

v Via Mameli (Via Scuole) št. 8
tik stare gimnazije
ter ordinuje za kirurgijo,
porodništvo in ženske bolezni
od 9-11 in 2-3.

POZOR!

Edina slov. kleparska delavnica

GORICA — VIA S. ANTONIO 8 — GORICA

Priporoča se slav. občinstvu, vsem prijateljem in znancem v mestu kakor na deželi za vsa kovinasta stavbinska dela kakor žlebe, cevi i. t. d. Sprejema vsa popravila in galanterijska dela po najnižjih cenah.

RUDOLF PODGORNIK

kleparski mojster

Kmečka Hranilnica in Posojilnica
v Kozani - Vipolžah

registr. zadruga v neom. zavezo
vabi na

redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 6. maja 1923 ob 4½ pop. v uradnih prostorih v Kozani.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelstva in nadzorstva,
- 2.) Potrd. računsk. sklepa za l. 1922
- 3.) Volitev načelstva in nadzorstva,
- 4.) Slučajnosti.

K udeležbi vabi OLBOR.

VABILO

k občnemu zboru Hranilnice in posojilnice v Kojskem, registrovane zadruga z neomejenim jamstvom, ki se bo vršil v nedeljo 29. aprila 1923 ob 3½ popoldne v občinski pisarni v Kojskem.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelstva. O gospodarskem stanju poročja zastopnik Zadruga zveze.
- 2.) Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
- 3.) Slučajnosti.

Občni zbor sklepa pri vsakem številu navzočih članov, ker ni bil sklepčen dne 15. aprila 1923 sklicani prvi občni zbor (Zadružni zakon z dne 9. 4. 1873, §. 323).

«OLESCHAU»

Pozor!

Pojavil se je na trgu cigaretni papir «Oleschau». Ta papir je debelejši in po kvaliteti slabjši.

Kadilci in razprodajalci: Pravi Oleschau ima Knjigarna K. T. D. Gorica.

NA PRODAJ je: postelja za 2 osebi, omara, 2 kuhinjski kredenci, mizarska miza in razno mizarsko orodje Via Ponte Isonzo 18 - Gorica.

«Od 1. maja t. l. bo vozil ob ponedeljkih, četrkih in sobotah avtomobil «Poštno avtomobilnega podjetja Kobarid Sv. Lucija, turške A. Devetak dediči v Tolminu» tudi k opoldanskemu vlaku. Odhod iz Kobarida ob 10.30, iz Tolmina ob 11.50, prihod na postajo Sv. Lucija ob 12.05. Odhod iz postaje Sv. Lucija po prihodu vlaka iz Trsta ob 14.50, prihod v Tolmin ob 15.05 in v Kobarid ob 16.10.»

Pozor! Podpisani naznanjam sl. občinstvu, da začeni z današnjim dnevom sprejemam v popravilo žepne ure, budilke in druge po najnižjih cenah za 6 lir.

M. ŠULIGOJ, urar Via della Barriera 43 (pri državnem kolodvoru) GORICA.

Potri neizmerne žalosti naznanjamo tužno vest, da se je naša preljuba mamica, gospa

EMA vd. ZEGA, roj. IVANČIČ

danes ob 1 h pop. za vedno od nas poslovila.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v sredo ob 4 h pop. Emil, Vojko, Darke, Anton in Frančiška Ivančič starši. Hela, Mara otroci Bratje in sestre.

Kanal, 23. aprila 1923.

Brez posebnega obvestila.

ZAHVALA

Povodom smrti našega nepozabnega soproga oz. očeta in starega očeta

g. ANTONA FIEGL

posestnika

se zahvaljujemo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za obilno udeležbo pri pogrebu,

Št. Maver 23-4-23.

Žalujoci

Marija, soproga

Jožefa vd. Rožič in Rozina poroč. Radinija hčere

NOVA MOLITVENIKA

Dr. Pečjakov, šolski molitvenik in Večno življenje,

ima vedno v Zalogi Knjigarna katoliškega tiskovnega društva v

— GORICI —

Važne knjige

Felicita Kalinšek, Slovenska rika Humek, Praktični sadjar. ša, Nauk o čebelarstvu, se dobi v Knjigarni K. T. D. - Gorica. Moja hiša.

Zadružna zveza

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici, Corso Gius. Verdi št. 32, I. nadst. uraduje ob delavnikih od 8. do 12.

Zveza zastopa in varuje koristi pridruženih zadrug, izvršuje nad njimi po zakonu revizije, daje nasvete in navodila pri ustanavljanju novih zadrug, skrbi za njihovo izravnavo, to je sprejema od zadrug vloge in jim daje posojila, posreduje po možnosti pri nakupovanju blaga (umetnih gnojil, modre getice, žvopla i. t. d.) in pri prodaji pridelkov, uporablja vsa postavna sredstva v pospeševanje zadrugništvu in v povzdigo kmetijstva in domače obrti.

Restavracija pri „Črnem Orlu“ v Gorici, Via S. Giovanni 6

Na novo otvorjena staroznana restavracija.

Točijo se pristna briška in vipavska vina ter izvrstni kraški teran. Postrežba točna. Kuhinja domača. Na razpolago so tudi sobe za potnike.

Toplo se priporoča slav. občinstvu

lastnik Ivan Fiegl.

TEOD. HRIBAR (nasl.) - GORICA

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne **Regenchart & Rymann**, vsakovrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!

Cene zmerni

Pozor na domačo tvrdo! Franc Saunig - Gorica Gosposka ulica, sedaj v. Carducci št. 14

Velika izbira Pfaffovih in drugih šivalnih strojev iz prvih nemških tovarn za kmetje, jače, šivilje, čevljarje in sedlarje

katere jamči do 20 let

Velika izbira dvokoles. Izjemno prodaja tudi na obroke. Ceniki na zahtevo postavljeni. Lastna mehanična delavnica. Brezplačni pouk v umetnem vezanju.

Hotel - Restavracija „Zlati jelen“

v Gorici, Via Stretta

vsem znan po svoji točni postrežbi, dobri kuhinji in pristnih domačih vipavskih, briških vinih in izvrstnem kraškem teranu se priporoča vsemu občinstvu za obilen obisk. - Na razpolago so tudi lepe in snažne sobe za potnike.

Pridite in prepričajte se:

Lastnik Al. Vida.

GORIŠKA STRAŽA

Številka 34.

V Gorici v ponedeljek 30. aprila 1923.

Letnik VI.

Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo vnaprej.
List izdaja konsorcij „GORIŠKE STRAŽE“
Tisk. S. Spazzal v Trstu.
Uprava in Uredništvo: ulica Mameli 5. (prej Scuole).

Izhaja vsak ponedeljek in četrtek ob 8. uri — predpoldne. —
Stane za celo leto 15 L., za pol leta 8 L., za četrt leta 4 L. Za inozemstvo celo leto 20 L.
Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.
Odgovorni urednik: RIHARD OREL.

Kmet, organiziraj se

Veliki shod, ki ga je priredil pov. Odbor naj tyorijo predsedniki kmeto-delavska zveza v Dornbergu, rodi svoje sadove. Goriški vinorejci se zavedajo svojega gospodarskega položaja in polagajo temelje svoji stanovski organizaciji. V Gorici se je vršilo napovedano zborovanje strokovnjakov in vinorejcev in nje strokovnjakov in vinorejcev in izdelal se je načrt za obrambni boj našega kmetkega ljudstva. Temeljni kamen strokovne organizacije našega kmeta vinorejca je položen.

Resolucije, ki jih je predlagal dr. Bitezniak in so bile enoglasno sprejete, vsebujejo najbolj življenske zahteve našega kmetkega ljudstva in zato jih dajemo celi deželi na znanje:

1.) Že obstoječe vinorejske zadruge naj bi se združile v zvezo vinorejskih zadrug. Zveza vinorejskih zadrug imej svoj sedež v Gorici. Vinarska zveza naj bi čimprej otvorila posredovalni urad in poskuševala posredovati za vino. V ta namen naj bi stopila v stik zaenkrat z Zadružno zvezo v Gorici. Vinarska zveza naj bi nastavila v ta namen strokovno moč. Za sestavo pravil Vin. zveze naj se naprosi tajništvo Zadružne zveze v Gorici.

2.) Vin. zveza naj bi čimprej poskrbela za ustanovitev Zvezine zadrušne kleti in zadrušne gostilne v Gorici. Da se vloga zadrušne kleti in gostilne čimprej reši, se naprosi Zadružna zveza v Gorici, da tozadevno posreduje. Potrebni kapital za ustanovitev naj bi votalire že obstoječe zadruge v obliki blaga. Pravilno bi morale zadruge oddati v zadružno klet vse vino, kar pa je trenutno nemogoče, ker ne bi razpolagala zveza z dovolj denarnimi sredstvi.

3.) Iz srednjih in slabih vin bi se morali prirediti enotni tipi do čim bi se morala prav-močna in najboljša briška, in vipavska vina posebno sortirati.

4.) Istotako bi se morale ustanoviti na važnih križiščih manjše zadrušne kleti, in sicer pri Sv. Luciji, v Tolminu, Bovu, Kobaridu, Reki, Ajdovščini, Idriji, Kanalu in Solkanu.

5.) Poskrbeti bi se moralo, da se ustanovijo poleg obstoječih vinarskih zadrug vinorejske zadruge tudi v ostalih vinorodnih krajih. Vinorejske zadruge bi ne smele biti organizirane po občinah, marveč po legi vinogradov in donosu vina.

6.) V četrtek dne 3. maja t. l. se bo vršil v Gorici prvi sestanek predsednikov vinarskih zadrug, kakor tudi drugih zadrug, ki se pečajo z vinsko kupčijo.

7.) Vinarske zadruge odpošljejo po deželi v najkrajšem času svoje agente, ki bi naj sprejeli naročila za vina od podeželskih krčmarjev. Ugovori naj se tudi, koliko in kdo prodaja briška, vipavska in kraška vina. O stanju, o cenah in krčmarjih, ki ne točijo naših vin, se bo stalno poročalo v naših listih. Vršil se bo tudi v kratkem shod krčmarjev iz dežele in iz Gorice, na katerem se jim pojasni položaj našega vinogradništva.

8.) Dokler ne pride do ustanovitve Vinarske zveze, naj se izvoli iz obstoječih zadrug odbor, ki bo skrbel za izvršitev današnjih skle-

man, Edino dejanja morejo rešiti našega kmeta in ne besede. Zato morajo iti naši vinorejci nemudoma na delo! Jasno in določno naj se pa zavedajo, da bo treba žrtev, discipline in težkega truda, preden dosežemo svoj cilj. Boj za obstanek ni bil še nikdar in nikoli igrača, tirjal je vsele vztrajnih mož, ki stoje trdno in se ne plašijo naporov. Verujemo v podjetnost, žilavost, in požrtvovalnost slovenskega kmeta in zato smo neomajno prepričani da se bo znal organizirati.

Resolucije

Resolucije so bile s splošnim odobravanjem sprejete in so neizmerne važnosti za naše vinogradništvo. Glavno in odločilno nas še čaka: kar smo sklenili, moramo tudi izvesti. Ako ostanejo resolucije na papirju, je bil sestanek je bil shod in ves trud za-

man, Edino dejanja morejo rešiti našega kmeta in ne besede. Zato morajo iti naši vinorejci nemudoma na delo! Jasno in določno naj se pa zavedajo, da bo treba žrtev, discipline in težkega truda, preden dosežemo svoj cilj. Boj za obstanek ni bil še nikdar in nikoli igrača, tirjal je vsele vztrajnih mož, ki stoje trdno in se ne plašijo naporov. Verujemo v podjetnost, žilavost, in požrtvovalnost slovenskega kmeta in zato smo neomajno prepričani da se bo znal organizirati.

Kmet, organiziraj se, kajti edino v organizaciji je tvoja rešitev!

Kaj se godi po svetu?

Vladna kriza v Jugoslaviji postaja vedno bolj zapletena. Sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci se je zopet umaknil v daljavo. Pašič je odložil svojo oblast in odstopil. Kaj bo sedaj? Tri najvplivnejše stranke v državi: radikalna, Radičeva in ljudska so stopile v ozadje.

Na pozorišču je Jugoslovanska demokratska stranka, ki hoče, da se ohrani sedanji centralizem. Kralj je dal demokratskemu voditelju Ljubi Davidoviču nalog, naj sestavi vlado. Davidovič je šel takoj na delo, toda dvomimo, da bo imel uspeh. Kako naj tudi sestavi demokratska stranka vlado, če ima proti sebi tiste stranke, ki predstavljajo večino med Srbi, Hrvati in Slovenci? Kako naj vodi državo, če nima v parlamentu večine? Naravnost nemogoče je, da bi živela in se vzdržala taka vlada. Samo v dveh slučajih bi mogla demokratska stranka obdržati državno krmilo v rokah: če bi takoj razpisala nove volitve ali pa potisnila parlament v stran in vladala brez parlamenta.

Smo vedno tam.

Kaj je z novimi volitvami? Ali bi volitve spremenile položaj v državi? Nemogoče. Saj so volilci ravnokar povedali svoje mnenje in gotovo bi ga ne mogli spremeniti v par mesecih. Volivni izid bi bil približno enak. Kaj je pa z vlado brez parlamenta? Ali je mogoče vladati brez zastopnikov ljudstva? To je zelo nevarno in kočljivo podjetje. Teško da bi hotela kaka stranka v Jugoslaviji vzeti nase tako odgovornost. Prepričani smo, da bo demokratska stranka odklonila misel na tako vladanje. Zato bo gospod Ljuba Davidovič najbrž že v par dneh stopil pred kralja in izjavil, da ne more sestaviti vlade. Kaj na to? Skoro gotovo bo kralj povabil zopet Pašiča, naj poskusi svojo srečo. Zopet bomo videli starega politika, kako se pogaja z Radičem, Spahom in Korošcem. Vladna kriza se vrne tja, odkoder je izšla. Jasno je pač za sakogar, da je edino sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci prava podlaga za mirni razvoj države. Sporazum je prvo in temeljno vprašanje vsega političnega življenja Jugoslavije. Zato se zopet in zopet vrača vsa politika države k sporazumu med tremi plemeni. Samo skozi ta vrata pelje pot v bodočnost.

Vrak vleče na enem koncu.

Zadnjič smo poudarjali, da izpodjeda boj med Nemci in Francozi življenske sile obeh narodov. Eni in drugi ne vidijo nikjer izhoda, čutijo

pa dan na dan ogromno škodo na svoji lastni koži. Poročali smo, da je Anglež napravil zato poskus, posredovati med obema sovražnikoma. Angleški zunanji minister Curzon je povabil Nemce, najpovejo javno pogoje za mir. Vsi so pričakovali, kaj porečejo Nemci in upali, da se vendar enkrat bliža čas sporazuma. Saj trpijo poleg Nemcev in Francozov veliko škodo tudi Angleži, Holandci, Svicarji, Skandinavci in Danci! Toda glej, Francoz se je zbal angleškega posredovanja. Zbal se je, da bi Angleži dali v marsičem prav Nemcem in da bi ostale, države potegnile z Angležem.

Odložite orožje!

Zato je francoski ministrski predsednik Poincaré v največji nagli planil pokoncu in udaril v angleške načrte. Preden so Nemci povedali javno svoje stališče, je razglasil po časopisju, da morajo Nemci nemudoma nehati svoj boj v zasedenem ozemlju, ako hočejo, da pride do sporazuma. To se pravi: Francija se toliko časa ne mara pogajati z Nemčijo, dokler se ljudstvo na Porurskem ne vda Francozom. Rudarji morajo kopati premog za Francoze, se ne smejo prav nič braniti rekvizicijam, železničarji morajo prevažati premog čez francosko mejo in Bog ne daj, da bi stavkali. Z eno besedo: nemško ljudstvo naj vrže iz roke edino orožje, ki ga je doslej vihtelo proti svojim sovražnikom. Če se Nemci pokorijo francoskemu vojaškemu poveljstvu, je njih odporna moč vničena. Zato se je v Nemčiji dvignil splošen upor proti tej francoski zahtevi. Socialisti so izdali geslo, da zagreši »izdajstvo nad državo« kdor se odpove pasivnemu odporu proti francoskim četam. Na taki podlagi je sporazum med Francozi in Nemci nemogoč. Če hočejo Francozi, da ustavimo boj proti njihovi armadi, naj zapustijo rursko deželo. Če tega ne storijo, se mi ne bomo razorožili. Začnemo pa lahko kljub temu pogajanja. Ko se sporazumemo, odložimo vsi skupaj orožje. Da bi pa mi že pred pogajanjem kapitulirali, tega ne boste od nas nikdar dosegli.

Francoz hoče že v kali vničiti vsako pogajanje z Nemci. Njegov namen je jasen: »Pojdite vi Angleži preč, kajti jaz hočem potisniti Nemca na kolenu.« Še vedno upajo Francozi na zmago in v svoji trdovratnosti so postali slepi in gluhi za vsak pametni nasvet. Toliko časa, dokler jim ne pojde voda v grlo, se ne iztreznijo.

Nova Rusija.

Iz Rusije prihajajo zelo redki glasovi. V zadnjem času smo slišali o ostrih bojih, ki jih vodi komunistična vlada proti pravoslavni in katoliški veri. Komunisti ne trpijo, da bi pravoslavna in katoliška duhovščina kritizirala njihovo delo. Katoliški duhovniki so morali v smrt in ječo za svobodo svojega prepričanja. V teh dneh so prišli na vrsto pravoslavni škofje. Patriarh Tihon je pod procesom in ni izključeno, da bo moral tudi on plačati s krvjo svoje versko prepričanje. Katoliška in pravoslavna cerkev sta združena v skupnem mučeništvu. Prvič vežejo na ruskih tleh katoličane in pravoslavne skupni cilji in skupne koristi. Skupno prelita kri bo zblizala obe cerkvi in to je velikega pomena za ves krščanski svet. Dogodki, ki se odigravajo v Rusiji, bodo morda mejnik v verski zgodovini Slovanov.

Poročila o socialnih in gospodarskih razmerah Rusije so pa še vedno zelo nejasna in pičla. Kar je mogoče spoznati, je sledeče: Rusija se po tolikih bojih in težavah polagoma krepi. Gospodarski nered se umika in razmere velike države postajajo polagoma normalne. Ruski narod koraka počasi iz krvavih nižav navzgor.

Bliža se tisti čas, ko bo imela Rusija v evropski politiki ki zopet svojo veljavo. To počasno prerčenje Rusije je velikega pomena za Evropo, še večjega pomena pa za slovanstvo. Ko bo Rusija močna in ugledna, bo zrastle zavest in veljeva vseh ostalih slovanskih narodov v Evropi. Rusija je bila in bo vselej hrbenica vseh Slovanov.

Pozor davkoplačevalci!

Opozorjamo županstva in vse davkoplačevalce, da so vsa kmečka poslopja, ki služijo za stanovanje poljedelca in njegove družine, hlapcev i t. d. ali pa za shrambo in prvo izdelovanje zemljiških pridelkov kakor tudi za shrambo poljed. strojev in orodja, prosta novega davka na stavbe.

V napovednih polah pa se morajo te okolnosti in poslopja, odnosno deli poslopij, ki služijo v navedene name-e. v zadnji koloni, ki je namenjena za pripombe, točno navesti.

V tem slučaju se mora navesti tudi obseg zemljišča v hektarih in vrsta kulture, kakor tudi obseg iste v hektarih. Te oprostitve so določene v čl. 2. zakona od 26. januarja 1865 št. 2136 in čl. 8 zakona od 6. junija 1877. št. 3684.

Davka so prosta tudi župnišča, kakor sploh poslopja, ki služijo za stanovanje dušebrižnikov in to na podlagi člena 2. prloge B. h. kr. odloku št. 148 od 11. januarja 1923.

Pri naših hišah se mora navesti po možnosti številka parcele kakor tudi, če je bila vspostavljena na račun vojne odškodnine. V tem slučaju je treba navesti tudi, ali je bilo poslopje postavljeno na drugem mestu in ne na starem in to mogoče radi regulacijskih načrtov ali pa iz drugih razlogov. (Priložiti se morajo za ta slučaj tudi odredbe oblasti, ali pa dokumente, s katerimi se je zaprosil in dosegel prenos vojne odškodnine.) Ni

izključeno, da bodo tudi ta poslopja, kakor nove stavbe, ki so se zidale na lasten račun, oproščena davka na stavbe v smislu odloka min. sveta skoz 25 let.

Zupanstva morajo izročiti napovedne pole za obdobje stavb do 8. ma-

ja. Zato jim svetujemo, da izvršijo natančno v zadnji koloni obrazcev zgorajšnja navodila do tega roka. Ako pa so nekatera županstva že odposlala napovedne pole davčnim uradom, naj jih dvignejo ter v navedenem smislu popravijo.

re del libro», strokovno glasilo črkostavcev, je oblastvo zaplenilo, ker je v listu bil tale stavek: «Po vsem svetu se bo praznoval prvi majnik kot praznik bratstva vseh narodov, samo v Italiji je reakcionarna vlada prepovedala obhajanje tega praznika.»

Okrajna bolniška blagajna.

S sedmim majem stopi v veljavo nova tarifa na zavarovalnino in na bolniško podporo. Dosedanji pri-spevki se znižajo za 25%, podpore pa za 8,60%.

DNEVNE VESTI. Kaj je novega na deželi

Novi prefekt.

Visoki fašistovski komisar za Furlanijo odvetnik Pisenti je imenovan za prefekta naše dežele. Mož, ki nastopi to velevažno mesto, spada med voditelje fašistovske stranke. Ne moremo danes prorokovati, kakšna bo njegova politika do našega ljudstva in kakšni bodo sledovi, ki jih bo pustil med Slovenci. Premalo ga poznamo in nismo ga videli še na delu. Želimo pa, da bi bil z nami pravičen in stvaren, nas v polni meri vpošteval in smatral za enakopravne državljane.

V petek popoldne je bil novi prefekt v Gorici. V razgovoru s tukajšnjimi fašistovskimi voditelji je izjavil, da bo najprvo odopotoval še na Francosko proučevati vprašanje izseljeništv, kar smo zadnjič poročali, ter se le po vrnitvi — v kakih desetih dneh — prevzel vodstvo prefekture.

Faraon v ruskem prevodu.

Te dni je prejel prijatelj našega lista iz Moskve pismo, v katerem mu eden urednikov «Državne založbe» («Gosudarstvenega izdajateljstva») naznanja, da izide v najkrajšem času Bevkova zbirka novok «Faraon» v «Vsemirnaji biblioteki» (Svetovni knjižnici) državne založbe. Ta dvojen uspeh: našega goriškega pisatelja in «Naše založbe», ki je Faraona izdala, bo iskreno razveselil vse Primorce. Pripominjamo, da je glavni urednik «Vsemirnejše biblioteki» veliki ruski pisatelj Maksim Gorki.

Kako bomo volili.

Visoki fašistovski svet je sklenil odpraviti sedanji volilni red. Odslej naprej ne bo dobila vsaka stranka toliko poslancev, kolikor znaša njena številna moč, temveč bo ena stranka dobila več zastopnikov, kakor ji pritiče po številu. Recimo, da bo treba izvoliti v enem okrožju 40 poslancev. V volilni boj stopi n. pr. 5 strank. Ena dobi 100 tisoč glasov, druga 80 tisoč, tretja 60 tisoč, četrta 40 tisoč in peta 20 tisoč. Po novem volilnem redu bi dobila prva stranka od 40 poslancev kar 30, druga stranka le 4, tretja 3, četrta 2 in peta 1.

Proti temu volilnemu redu nastopajo nekateri listi prav odločno in trdijo, da je zelo krivičen. Nasprotna ni le ljudska stranka, temveč tudi libe-

ralna, ki v svojem listu «Corriere della sera» hudo napada vlado.

«Da je tak sistem krivičen — pravi Corriere — pade človeku brž v oči. Stranka, ki dobi od 300 tisoč oddanih glasov 100 tisoč pošlje v parlament 30 poslancev, druga stranka pa, ki je dobila 80 tisoč glasov, dobi le štiri poslance. To je krivično. Po tem volilnem redu dobi namreč najmočnejša stranka tri četrtine poslancev, vse druge le eno četrtino. Sicer pa ni še gotovo, če obveljajo tri četrtine. Mogoče se bo zadovoljila največja stranka le z dvema tretjinami.

Volilni zakon mora namreč še izif.

Svobodne srednje šole.

Pred par dnevi je sklenil ministrski svet zakon, s katerim se popolnoma preuredijo srednje šole v državi. Zasebne srednje šole (gimnazije, realke, učiteljske) bodo odslej naprej enako vredne državnim. Učenec ki obiskuje privatno srednjo šolo, bo stal v isti vrsti s svojim tovarišem na državni šoli: oba bosta morala polagati izpite pred izpraševalnimi komisijami, ik ne bodo sestavljene iz njihovih profesorjev.

Vsak lahko ustanovi polnovredno srednjo šolo in zato so srednje šole odslej naprej svobodne. Želimo, da bi bile tudi za nas Slovence svobodne.

Odpravili so ministrstva.

Ko so odšli iz vlade ministri ljudske stranke, je vsakdo mislil, da si bo Mussolini belil glavo, koga postavi na njihovo mesto. Toda Mussolini je stvar rešil zelo enostavno. Izpraznjeno ministrstvo je kratkoma odpravil in, kakor slišimo, bo odpravil tudi mesta državnih podtajnikov.

Prvi majnik v Trstu

Socialisti se pripravljajo nanj zelo tiho in svetujejo le večerna sestanke. Komunisti in republikanci so bili manje skremni.

«Lavoratore», ki je prinesel včeraj oster proglas, združen z najostrejšim protestom proti fašistovskemu režimu, so fašisti zaplenili in požgali. Republikanci si izdali manifest na rdečem papirju, ki naj bi ga razdebili po mestu. Kvestura je natis prepovedala in da ne bi proglas prišel med državljane, ki bi se mogli okužiti, je oblastvo preiskalo Spazzalovo tiskarno in odneslo vse proglase. «Il Lavorato-

PLANINA PRI GERKNEM.

Neizprosna smrt nam je utrgala iz naše srede blagega g. učitelja Stan-ka Bogataja! On je pomagal, da se je naše izobr. društvo po vojski spet poživilo in mu je bil predsednik in zadnje mesece pa podpredsednik. Vodil je tudi pevski zbor, s katerim je dosegel za naše razmere prav lepe vspehe. Zadnje mesece pa je bolehal vedno bolj in se ni več mogel vdeleževati društvenega življenja. Prepeljali so bolnega domov v Kobariid na 20. t. m. in že drugi dan smo dobili brzojavno poročilo o njegovi smrti. Pogreba se je udeležilo 6 članov in 4 članice društva. Mesto venca na grob daruje društvo 50 L za Slov. sirotišče. — V smislu društvenih pravil je bila v sredo sv. maša za pokojnega. Vdeležili so se je vsi člani in vsi šolski otroci.

Naše društvo priredi na binkošti Ks. Meškovo igro «Mati.» Vloge so že sedaj dobro naučene Sosedna društva pridite!

IZ VELIKIH ŽABELJ.

Ker je Gor. Straža v 31 št. priobčila članek o naši «zaspani mladini», si štejem v dolžnost poučiti javnost o njenem «spanju»

1.) Mladina se je zavedala že koj po vojni svoje narodne dolžnosti. Hotela je zopet oživiti Kat. S. Iz Dr., kar pa se jej ni posrežilo, ker je nalezla pri vodilnih organih na gluha ušesa.

2.) Ker je brez inteligenta, (posebno precej po vojni) nemogoče, voditi društvo in njega prireditve, smo bili prisiljeni iskati pomoč v sosedni občini, kjer smo jo tudi dobili. Komu ni še v spominu velika pomladanska narodna prireditev l. 1920 pod spretnim vodstvom bivšega, svetokriškega nadučitelja g. Leopolda Paljka? Pri prireditvi je sodelovalo nad 50 samo mladih moči.

Nadalje imamo že nad 1 leto nabrano članarino 24 najvztrajnejših mladeničev: toda društvo se ni moglo ustanoviti zato, ker manjka primer-nih prostorov. Prostore, ki bi odgovarjali društvenim namenom, poseduje gospoda, kateri je ljubše, da v njih predejo pajki kakor da bi se v njih narod izobraževal.

Da se mladina zaveda svoje dolžnosti, o tem naj se blagovoli g. dopisnik prepričati pri Kat. Sl. Iz. Dr. v Sv.

Križu, pri katerem je vpisanih 14 članov iz naše občine.

Vprašam g. dopisnika: Na čigavo sramoto hodi naša mladina iskat izobrazbe v pol ure oddaljeni Sv. Križ? Na našo? Ne! Na vas je krivda, na vas ki nam nočete dati prostorov. Na vas, ki nas nočete podpirati!

In kratke kikeljce? Naša dekleta hočejo zabave, hočejo razvedrila. Ker pa iste ne morejo dobiti drugače, jo iščejo v kratkih kikeljcah in lepih frizurah. O spačeni obleki pa se še ne more govoriti, izvzemši par novodobnih frajlje. Toliko v znanje javnosti.

G. dopisnika pa prosimo, da ne meč več v javnost vesti, ki blatijo našo mladino. Podpre naj vsaj dopis s svojim lastnoročnim podpisom. Bog živi! Mladina.

VRTOVIN.

In prišla je bela žena v hišo-kovačijo. Natihoma, popolnoma nepričakovana je vstopila, nič potrkala, nič vprašala: kar ugrabile nam je lepega in marljivega Tončeta Podgornika, desetletnega prvorojenčka. Zgodilo se je to ravno na desetletnico poroke njegovih roditeljev. Preteklo sredo je še dobro odgovarjal v šoli, naslednjo sredo 25. 4. ga je že krila mati zemlja v hladnem grobu. Prav jezni in hudi smo na to ženo vsi brez izjeme, ker nam je utrgala najlepšo cvetko izmed vrtovinskih dečkov. Da bi vedeli, da se ji lhoče po tej nežni in nadebudni cvetki, tedaj bi ji odkazali kako gršo, poredno in leno rožo, a da nam je pokosila ravno to, ji pa srdito zamermimo in — žalujemo. — Le Oče ne-beški in njegovi kraltci se vesele te zlahtne rožice, veseli se tudi Tonček sam: kajti biti in ostati na večnem domu pri Očetu, to še-le je popolna sreča in veselje za zemljana! — Potrži rodbini naše globoko sožalje! —

SV. LUCIJA.

Ob priliki nastopa naših «Palčkov» pri Sv. Luciji nam je gospa Mikuževa izkazala toliko uslug, da smatramo za svojo dolžnost se ji tem potom najiskreneje zahvaliti. S ceno in skrbno postrežbo ter s tem, da nam je prepustila dvorano brezplačno, je pripomogla, da imamo vkljub vsem velikim troškom poleg moralnega tudi lep materijalni uspeh.

Splošno slovensko žensko društvo v Gorici.

JULES VERNE:

ČRNA INDIJA

ROMAN.

Prosto poslovenil Z. Z.

—«»—

Skoro gotovo ni sin starega nadpaznika ničesar slišal o nesrečni «Motalu», o kateri je vse časopisje natančno poročalo. Sicer bi moral vedeti kak del se pri tej rešitvi pripisuje Jacku Ryjanu in kaj vse se mu je pri tem pripetilo; v tem slučaju pa bi bila Harryjeva brezčutnost nepri-merna, če bi mladi rudar ne prišel na pristavo, da stisne roko svojemu trpečemu prijatelju.

Če torej Harry ni prišel, mu gotovo ni bilo mogoče priti in Jack Ryan bi bil preje zanikal obstoj ognjenih čarovnic, nego, da bi smatral Harry-za tako brezčutnega.

Dva dni po brodolomu že je Jack Ryan vesel in dobre volje zapustil pristavo, kot da ne bi prav nič čutil svojih ran. Z veselo in iz polnih prs zapeto pesmijo je priklical odmev od obrežnih skal in je potoval proti železnici, ki pelje čez Glasgow na Hirling in Callander. Ko je čakal na kolodvoru, je zagledal plakat nabil na več krajih. Imel je sledeč razglas: «Pretečenega 4. decembra je stopil inženier James Starr iz Edinburga na Granton Pieru na ladjo «Prince de Galles» in je ladjo istega dne zapustil v Stirlingu. Od tedaj ni nobenega glasu več o njem. Nujno prosimo, da naj se vsako tozadevno poročilo pošlje na predsednika «Royal-Institu-tion» v Edinburgu.»

Jack Ryan je obstal pri eni izmed teh objav, ki jo je prebral dvakrat z nenavadnim začudenjem.

«Gospod Starr!» je vzkliknil. «Ravno 4. decembra sem ga srečal v sprem-

stvu Harryja na lestvi v Jarow-rovu. Odtedaj je deset dni in toliko časa se torej ni prikazal na dan! Zdaj mi je tudi jasno, zakaj ni bilo mojega prijatelja Harryja v Irvine. Ne da bi obvestil predsednika «Royal-Institu-tion» pismeno o tem, kar je vedel o James Starru, je pogumni deček skočil na vlak, da se sam poda v Jarow-rov. Tam je nameraval poiskati Harryja in inženerja Starra.

Ko je dospel do zaželjenega mesta se je ustavil in vprašal: «Kaj res, da inženerja ni nazaj? Ali imajo na dnu jame tako važno opravilo? To moram zvedeti! Ko je stal pred vhodom ni opazil nikake zunanje izpremembe; nad, krajem je vladala ravno ista tišina, nobenega živega bitja v tej samotni!

Jack Ryan je stopil v polrazpadlo hišo, katera je zakrivala odprtino v rov. Sklonil se je nad dno, a videl ne slišal ni ničesar.

«In moja svetiljka», je rekel, «ali bi ne morala biti na svojem mestu?» Svetiljka, katere se je Jack Ryan posluževal pri svojih obiskih jame, je stala običajno pri prvi lestvici. Svetiljke zdaj ni bilo!

To bi torej bila prva očitna okoliščina, je menil Jack Ryan, ki je začel postajati nemiren. Na to je — akoravno precej vražarski — pristavil: «Jaz se vseeno doli podam in najsi jev jami temnejše kot v najglobljem dnu pekla.

Takoj se je začel po dolgi vrsti lestvic plaziti navzdol v črno jamo. To se je Jack Ryan upal, ker je dohartsko jamo že od prej prav dobro poznal. Z vso previdnostjo je stopal navzdol, ter je z nogo preizkusil vsak klin posebej, če še drži, kajti vsaka napačna stopinja bi bila zanj smrtonevarna.

IDRIJA.

(25 letnica Vincencijeve družbe v Idriji.)

Dne 1. majnika 1898 se je na inicijativo preč. gg. Mih. Arkota, dekana in Fr. Oswalda, kateheta zbralo v Idriji 12 mož, da ustanove tudi za naše mesto zelo potrebno Vincencijevo družbo za podpiranje revežev in bolnikov. Dvanajstotica mož je vršila redno vsakotedensko konferenco, pri kojih je reševala mnoge probleme, pri katerih so bili mnogi bolniki in reveži ter prispevala pri vsaki konferenci s prostovoljnimi darovi za reveže. Poleg prispevkov pri tedenskih konferencah je družbi došlo mnogo darov od dobrotnikov. Redno je družbo podpiralo rudniško ravnanje v Idriji in mestna občina Idrijska. Pred valutno spremembo so se nahajale med darovatelji tudi domače in tuje hranilnice. Kakšen ugled je uživala družba v mestu Idriji, dokazuje dejstvo, da je dne 6. februarja 1917 umrl, priprosti a zelo inteligentni vpok. rudar Josip Klemen zapustil družbi svojo hišo. Prvi družbeni predsednik g. Ivan Tušar, rudn. kontrolor, je družbo neumorno in vztrajno vodil do septembra 1922. ko ga je Bog pozval k plačilu. V svojem 25letnem delovanju je družba razdelila mej reveže in bolnike podpore v vrednosti:

K 38.432,29
in L. 6.246,65

Pred vojno so bili reveži podpirani tedensko z živili. Po vojni se delijo podpore vsled draginje sorazmerno z dohodki od časa do časa. V l. 1922 je imela družba 1888.—L dohodkov in 2805 L stroškov. Samo za kurjavo revežem je bilo izdanih 1926 L. Naj bi Bog tudi v bodoče naklonil naši tako potrebni družbi mnogo dobrotnikov!

Levpa. (Neumestna šala.)

Pred nekaj časom so hoteli nekateri napraviti najbrže neumno šalo, zato so vdrli po noči v šolsko barakoto in odnesli g. učitelju vijolino, nekaj denarja in nekatere šolske potrebščine. Te potrebščine so vrgli proč in smo jih našli drugi dan pred šolo, vijolino in denar so skrili. Najboljše pri tem je še to, da si je g. učitelj vijolino izposodil, denar je pa zbirka šolarjev. One, ki se jih tiče, svarimo prav resno, naj takih neumestnih šal ne ponavljajo, ker drugače bi bili primorani zadevo izročiti drugim rokam.

Šmartno pri Kojskem.

V Šmartnem pri Kojskem izvršuje službo cerkvenika že 50 let vzorno in nesebično gosp. Mizerit Josip. Prezvzvišeni knezonadsko goriški dr. Sedej mu je pred kratkim poslal priznakno pismo, v katerem se mu zahveljuje za požrtvovalno in nesebično 50 letno službo v čast cerkve.

GOSPODARSTVO.

Novi davek na dohodek iz zemlje.

Zemljiški dohodek v Italiji je bil do 1. januarja 1923. podvržen samo enemu davku, (imposta sui terreni), ki je podoben našemu dodanašnjemu zemljiškemu davku. Imenovani italijanski zemljiški davek je bil uveden tudi v novih pokrajinah. Poleg tega zemljiškega davka je pa finančni minister uvedel v starih it. pokrajinah še drugi davek «na zemljiški dohodek», tako zvani imposta di ricchezza mobile sui redditi agrari s kr. odlokom dne 4. januarja 1923. št. 16. Ta davek je bil razlegljen na nove pokrajine s kr. odlokom od 25. marca 1923. št. 686.

Kmetje v Italiji nezadovoljni.

Italijanski kmet je z veliko nezadovoljnostjo sprejel novi davek. Kmetijske organizacije so javno kritizirale novi davek posebno radi tega, ker je finančni minister uvedel ta davek brez sporazuma z njimi. Vsled tega davka je isti predmet, to je zemljiški dohodek dvakratno obdačen.

Že pred vojno je bila zemlja, njen dohodek v Italiji najbolj visoko odnosno obdačena. V Italiji je znašal zemljiški davek z dokladami pred vojno 14 odstotkov zemljiškega dohodka, dočim je znašal v Franciji 10 odstotkov, v Angliji 5 odstotkov, v Nemčiji 7 odstotkov, v Švici samo 3 odstotke. Italijanske kmetijske organizacije se tolažijo z mislijo, da bo novi davek veljaven samo dve leti, dočim je ugledni profesor finance na rimski univerzi poslanec De Viti De Marco, ki je odločno nastopil v časopisju proti novemu davku, mnenja, da ostane novi davek v Italiji stalno v veljavi.

Kdaj bomo plačevali novi davek?

Italijanski kmet v starih pokrajinah bo plačeval novi davek od 1. januarja 1923 dalje, dočim bo kmet v novih pokrajinah plačeval ta davek šele s 1. januarjem 1924.

Kdo bo plačeval novi davek?

Prvič lastnik, ki sam obdeluje zemljo s svojo družino ali pa z najetimi delavci. Drugič bosta morala plačevati novi davek tudi kolon in zakupnik od čistega zemljiškega dohodka.

Kako se izračuna čisti dohodek pri novem davku?

Kosmati dohodek sestoji iz: 1.) zemljiških pridelkov po odračunanju onega dela ki je potreben za prehrano živine davkoplačevalceve; 2.) dohodkov od živinoreje.

Vrednost raznih pridelkov, tudi onih, ki jih je poljedelec uporabil za preživljenje svoje družine, se izračuna na podlagi povprečnih cen, ki so se dobivale pri razprodaji zemljiških pridelkov ob zaključku vsakokratnega poljedelskega leta ali pa na podlagi nižjih cen, ki jih je poljedelec slučajno dosegel pri dejanski razprodaji svojih pridelkov. V kosmati dohodek se mora računati vrednost vseh pridelkov: žita najrazličnejše vrste, fižol, grah, bob, krompir, grozdje, sadje, drva i. t. d. Tudi trava, seno, detelja in druge rastline se morajo vračunati v kolikor jih je poljedelec prodal in katerih ni uporabil za prehrano živine ali pa pustil za gnoj na zemljišču. Za pridelke, ki se niso prodali ali pa niso uporabili v svojem prvotnem stanju, n. pr. ri grozdju ali pri oljkah, se mora navesti njihova cena v predelanem stanju. V kosmati dohodek se mora vračunati tudi vrednost semen, ki jih je poljedelec prihranil za drugo poljedelsko leto. V kratkem: vrednost kosmatega dohodka tvorijo vrednosti vseh

pridelkov: bodisi, da so se pridelki prodali, ali pa uporabili za prehrano družine poljedelceve, bodisi da ležijo še vedno v shrabah ali pa da so se uporabili odnosno določili za semena. Pri tem si moramo zapomniti, da se semena odračunajo kot strošek pri obdelovanju zemlje.

Kar se tiče dohodka od živine je treba vračunati v kosmati dohodek: a.) naravni dohodek od živine, mleko, jajca; b.) prirastek na živini; c.) dohodek iz prodaje živine; gnoj v kolikor se je prodal in ki se ni uporabil za gnojenje zemlje; d.) dohodek iz najemine za živino.

Poljedelec lahko napove n. pr. svoj kosmati dohodek na sledeči način: Na zemljišču od 50 hektarov, na katerem se nahajajo 4 vinogradi, 5 polj

1 vrt, 2 travnika i. t. d. sem pridelal:	
1.) 60 hl. vina po lir 150, skupaj 9000	
2.) 30 kv. turšice po lir 120, » 3600	
3.) 4 kv. fižola, graha i. t. d. po lir 150, » 600	
4.) 30 kv. krompirja po lir 60, » 1800	
5.) 15 kv. sena po lir 55, » 825	
6.) 10 kv. slame po lir 45, » 450	
7. Dohodek od razprodaje živine ali ki se bi lahko dosegel, ako bi se prodala, » 2400	
8.) Dohodek od perutnine, » 1000	

Skupni kosmati dohodek

znaša: lir 19.675

Od kosmatega dohodka se morajo

odračunati sledeče postavke: 1.) najemina, ki bi jo debil lastnik, ako bi oddal svoje zemljišče v najem; ta najemljena najemina se izračuna na podlagi primere z drugimi zemljišči v okolici, ki so oddana v svobodni najem in ki so iste vrste ter prinašajo približno isti dohodek; lahko se pa tudi izračuna na podlagi predvojnih najemnin, ki se pa morajo oceniti po današnji vrednosti denarja. 2.) od kosmatega dohodka se morajo odračunati obresti od posojil, ik jih je moral poljedelec najeti, da si je omogočil obdelovanje zemlje in donos zemljiškega dohodka, obresti se pa smejo odračunati samo v slučaju, ako je ime upnika in njegovo bivališče v Italiji znano. Posojila se smatrajo za najeta v svrhu zemljiškega dohodka, ako so bila najeta n. pr. za nakup semen, gnojil, živine, poljedelskih strojev in poljedelskega orodja, za izplačevanje delavcev in drugih stroškov, ki so združeni z obdelovanjem zemljišča. Za računanje obresti je torej potrebno troje: a.) najeta posojila morajo obteževati proizvodno zemljiškega dohodka; b.) obstoj teh posojil se mora dokazati; c.) upnikovo ime in njegovo bivališče mora biti v Italiji znano.

Ne smejo se n. pr. odračunati obresti hipotečnega dolga, ki teži zemljišče. Tudi se ne smejo odračunati obresti posojil, ki so bila najeta v svrhu stalnih obrambnih naprav (ograj, zidov) za vzpostavitev zgradbe na zemljišču, za izredno vzdrževanje zemljišča odosno stavb. Za dokaz dolga ni potrebna javna listina; zadostuje vsak pismeni dokaz, ki ga pripoznajo davčni uradi ali pa komisije. Na vsak način se mora navesti ime in bivališče upnika, ker drugače se dolg ne prizna od strani davkarjev in komisij.

Glede vseh stroškov, ki se morajo odračunati od kosmatega dohodka velja v glavnem sledeče: Odračunajo se samo oni stroški, ki bi jih moral v slučaju, da bi bilo zemljišče oddano v najem, plačevati najemnik in ne lastnik zemljišča.

(Dalje prihodnje)

MESTNE NOVICE.

Še na čast Jolande.

Goriški Mont je ob priliki poroke princezinje Jolande daroval 5000 L za dobrodelne nemene, in sicer 4000 L za vojne vdove in sirote, 1000 L pa za invalide. Denar je zavod izročil g. podprefektu Piomarta.

Tatvina.

Neznani zlikovci so obiskali Mihaela Kocijančiča, ki stanuje v ulici Coronini 16. ter so mu odnesli slanino in salamov v vrednosti 200 lir. Ponočni gostje so se odstranili seveda brez slovesa in jih policija še ni izsledila.

Važno za invalide.

Kakor nam poročajo, bodo po novem zakonu o pokojninah invalidov bivši avstro-ogrski invalidi uvrščeni v drugo kategorijo, vsled česar ne bodo dobivali tako visoke pokojnine kot invalidi iz starih pokrajin. (Pod drugi razred se prištevajo oni, ki so bili za fronto in ne v strelskih jarkih.) To določilo velja seveda tudi za vdove in sirote. Ki bodo dobile nove bukvice in legitimacije. Dne 24. maja se bo vršilo v Gorici veliko zborovanje invalidov cele Italije. Ob tej priliki bodo razvili in blagoslovili zastavo, ki se jo goriške gospe darovale goriškemu invalidom.

Samo en Slovenec.

Dne 15. t. m. je imelo društvo vojnih invalidov v Gorici svoj letni občni zbor. Udeležilo se ga je še precej članov iz okolice in iz mesta. Poročal je delegat centralnega urada v Trstu. Govoril je med drugim tudi o novem zakonu, ki urejuje pokojnine bivšim avstro-ogrskim invalidom, kateri so postali italijanski državljanji. Govoril je pa tako tiho, da ga je slišal komaj najbližji. Razun tega so govorili skoro izključno italijanski, tako da poslušalci, ki so bili večinoma slov. invalidi niso ničesar razumeli. V novi odbor je bil izvoljen samo 1 Slovenec in so se volilne izvršile sploh — recimo — zelo po domače.

Avtomobil in kamijon

sta trčila v petek na križišču ulice Cipressi in drevoreda 24. maja. Pri tem je bila ranjena neka šolska deklica.

Goriško okrajno učiteljsko društvo

zopet zboruje dne 3. maja 1923. v Trgovskem domu točno ob 9½ zjutraj.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. «Šolska hagijsena» predava dr. R. Šiligoj.
3. Počitniški enomesečni učiteljski tečaj v Rimu.
4. Zborovanje zveze v Gorici.
5. Volitev 15 delegatov za zborovanje zveze.
6. Slučajnosti.

Popoldne ob 14. v šoli ulica Cappuccini predavanje Giovanni Lorenzoni: La decadenza e la preparazione del Rinnovamento.

Isti dan sprejema predsedništvo priglasje za počitniški tečaj, ti se bo vršil najbrže v Rimu, ker je za predpripravo nujno potrebno določiti število vdeležnikov. Tovarišice in tovariši iz drugih okrajev naj se priglasje z dopisnico.

Zborovanje je obvezno! Pevke in pevci! Tan dan bodo tudi pevske vaje. Vsem: «Na svidenje!»

V Mirnu, dne 19. aprila 1923.

Predsedništvo.

Ukradeni konji.

V noči od petka na soboto so ukradli posestniku Antonu Rijavcu v Rožni dolini v bližini «Bajte» iz hleva par konj; konja sta bila lepa rujavca O tatovih ni sledu.

Tržaški kvartet.

Dne 9. maja nastopi tržaški kvartet (Quartetto triestino) na lok (2 violini, viola in cello) v dvorani Vittoria tik kavarne «Europa» na travniku.

DAROVI.

Za Splošno slov. žensko društvo. Gospod Benedikt Poniž je daroval za Splošno slovensko žensko društvo v Gorici 5.—Lir. Srčna hvala

VALUTA.

Dne 28. aprila si dobil na tržaški borzi:

za 100 avstr. kron 2-8 do 3-2 cent.
za 100 dinarjev 21 do 21-50 lir.
za 1 američanski dolar 20-22 do 20-32 lir,
za funt šterling 94. do 94-25

Iz Kmetško delavske zveze.

Prva seja predsednikov in tajnikov skupnega odbora vinarških zadrug in posojilnic ter hranilne, ki se pečajo z vinsko kupčijo, in sicer: Vin. gospodarske zadruge v Dornbergu, Km. društva v Vipavi, Km. del. zadruge v Dobravljah, H. P. v Selu pri Batujan, H. P. v Rihembergu, Gosp. zadruge v Rihembergu, H. P. v Komnu in Vin. zadruga v Kojskem se bo vršil v četrtek dne 3. maja ob 9. uri zjutraj pri Zlatem Jelenu v Gorici.

Tajništvo K. D. Z. bo dajalo nasvete glede izpolnitve napovedi zemljiškega dohodka in bo tudi izpolnjevalo svojim članom napovedi.

Tozadevno bo sprejemal člane inž. Rustja vsak ponedeljek in četrtek od 1 do 3. ure popoldne, ob nedeljah pa od 9 do 12 dopoldne. Poljedelci — člani K. D. Z. se lahko zglasijo v ta namen v tajništvu pričenši z nedeljo dne 6. maja od 9 do 12 ure dopoldne. v Via Mameli št. 5 I. nadstr. pri Upravi «Gor. Straže.» Tajništvo K. D. Z. v Gorici.

PIREDITVE.

Studenj pri Postojni. Prostorovljno gas. društvo v Studenem priredi dne 10. maja Anzengruberjevo ljudsko igro «Krivoprisežnik» in neko francosko burko. Pridite!

Opatjeselo. Naše bralno in pevsko društvo «Kras» priredi v nedeljo dne 6. maja velezanimivo Finžgarjevo ljudsko žaloigro «Razvaline življenja.» Začetek ob 3. uri popoldne. Na vsporedu je še tudi petje in nastop raznih društev iz okolice. V slučaju dežja, se bo vršila veselica dne 20. maja. Opozorjamo na avtomobil, ki vozi skozi našo vas.

Izkušeni civilni geometer

DOMENCO ROCCO

bivši geometer I. reda na zemljiški knjigi - Gorica, Corso Vitt. Em. 34.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, kateri so spremili našega predragega soproga in očeta

g. **Ernesta Bevka**

na poti k zadnjemu počitku.
Lokavec, 26. aprila 1923.

Žalujoči ostali.

MED. UNIV.

dr. Rado Sfiligoj
se je preselil

v **Via Mameli (Via Scuole) št. 8**

tik stare gimnazije
ter ordinuje za kirurgijo,
porodništvo in ženske bolezni
od 9-11 in 2-3.

Ivan Cotič

kamnoseški mojster

SOVODNJE pri GORICI

se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo nagrobnih spomenikov in drugih v to stroko spadajočih del.

«Hiša» v LJUBLJANI,

enonadstropna z več stanovanji in trgovskim lokalom se proda za Din 500.000.—. Kupcu tudi stanovanje na razpolago. Ponudbe pod «Hiša» na Aloma Company, Ljubljana S. H. S.

Panjee Alberti Žnid. nemški izdelek še ne rabljene se prodajo po ugodni ceni vsleed selitve.

Povprašati v gostilni «pri Zvezdi» v Gorici trg Sv. Antona 3.

„MENJALNICA STUBELJ“

Ljubljana, Kolodvorska ulica 41

poleg hotela „Južni kolodvor“, se priporoča cenj sorojakom, potujočim v Jugoslavijo

Pri oskrbništvu velep. grofa Aleksa Coronini v Šempetru pri Gorici, se je začelo s 15. Aprilom t.l. spuščanje plemenski žrebcev, in sicer žrebec:

Conversano - Noblessa

čiste lipicanske pasme, star 5 let, visok 161 cm., barve sivolisast, tekač. Pristojbina za skok L. 100.— in žrebec:

Carol

belgijske pasme, star 5 let, visok 157 cm. rujare barve, za težko vožnjo. Pristojbina za skok L. 100.—

I. kmečka gosp. zadruga v Selu p. Cerniče

ima v svoji kleti več sto hl. vipavskega belega in črnega vina od 9 - 11 %.

ODAJA NAD 56 L. NAPREJ.

CENE PO DOGOVORU.

PODRUŽNICA**Ljubljanske kreditne banke v Gorici**

Corso Verdi „Trgovski Dom“

Telefon št. 50. — Brzojavni naslov: Ljubljanska banka.

Delniška glavnica
in rezerve:

80 MILJONOV

CENTRALA:
LJUBLJANA

Reserva S H S
kron

64 MILIJONOV

PODRUŽNICE: Brežice, Kranj, Metkovič, Celje, Maribor, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4½%. Na daljšo odpoved [vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle najkulantneje.

FELBERBAUM & ROLICH

(prej Hedžet & Koritnik)

Gorica - Corso Verdi števil. 7 - Gorica

Velika izbira moškega in ženskega sukna, raznovrstnega zefirja, perkala ter perila, velika zaloga pletenin in vezenin, kakor tudi vsakovrstnega blaga za neveste, drobnine ter vseh potrebščin za krojače in šivile.

NA DROBNO!

NA DEBELO

RESTAVRACIJA

PRI

„Treh Kronah“

v Gorici, Via Carducci,

ki je vsem znana po svoji vzornipostrežbi, izvrstni kuhinji in imenitnih domačih vinih, je ravnokar prejela

oni izvrstni teran,

po katerem je občinstvo že toliko krat povpraševalo.

Kmetje in meščani, sezite po plemeniti kaplji!

Lastnik: **Anton Malnič**